

DÉLVIDEK

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050
Előfizetés egy hóra: 2.50 P.
Negyedévre: 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. OKTÓBER 3.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 128. SZÁM

HITLER BESZÉLT

A szövetségesek hadműveletei a Dnyeper és a Donec között egyre szélesebb területre terjednek ki / A németek megszállták a Szentpétervár körüli volt cári palotákat / A csatorna felett 20 órán át szünetelnek a hadműveletek, hogy kicseréljék a sebesült foglyokat / Tanner: Finnország nem köt különbékét

Izlandot támaszponttá építi ki az U.S.A.

A keleti arcvonalon folyó nagyarányú hadműveletekről csak szűkszavú jelentésben számol be a német véderő főparancsnoksága. A jelentés mindössze annak megállapítására szorítkozik, hogy a hadműveletek sikerrel folytatódnak és a német légtörők ismételt bombázták Moszkvát, valamint a Donec medence egyik fontos ipari központját. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a Dnyeper és Donec között előnyomuló szövetséges erők hadműveletei mind szélesebb területen bontakoznak ki és mindenütt üldözik az ellenséget.

Az arcvonal északi szakaszáról német sikerekről érkeztek jelentések. A német erők, amelyek óráról-órára szorosabbra vonják a gyűrűt Szentpétervár körül, annak ellenére, hogy a szovjet hatóságok heves kitérés kísérletekkel igyekeznek feltartóztatni a németeket, Szentpétervártól délre nyugatra elfoglalták a „Kelet Versailles”, a történelmi cári palotákat. A német nehéztüzérség és a légtörők továbbra is állandó tűz alatt tartják Leningrádot, amelynek helyzete rendkívül súlyos.

A csatorna felett

szombaton néhány órán keresztül a béke boldog hangulata lesz urrá. Anglia és Németország között meg egyezés jött létre 15.000 súlyosan sebesült hadifogoly kicserélés ügyében és a cserét szombaton bonyolítják le. A hadifoglyok kicserélése idejére, 20 óráig fegyvernagyvást rendeltek el. A csatorna parton elhelyezett messzehordó ágyuk elhallgatnak, a repülőgépek a földön maradnak, a tengeralattjárók pedig tá-

vol tartják magukat a csatorna vidékétől. Megindulnak a sebesülteket szállító kórházhajók a német és angol kikötők között és évek óta ez lesz az első eset, hogy békés szándékkal közelednek a hadbanállók hajói az ellenség partvidéke felé. A kórházhajókat és azokat a kikötőket, amelyekben be- és kihajózzák a sebesülteket, kivilágítják. Husz nyugodt órája lesz a csatorna két partja lakosságának, hogy izelőt kapjanak az elfelejtett békéből.

Hitler

vezér és kancellár pénteken délután 5 órakor a téli segélyakció megnyitása alkalmából beszédet intézett a német néphez. A beszédet az egész világ feszült érdeklődéssel várta. A vezér és kancellárnak ez volt az első beszéde a Szovjet elleni hadjárat bejelentése óta. Beszédet mondott Göbbels dr. propagandaminiszter is, aki beszámolt a téli segélyakció eddigi eredményeiről. Tekintettel arra, hogy a vezér beszéde lapzártaor kezdődött, arról csak holnap számunkban tájékoztathatjuk olvasóinkat.

A Közelkelet

felé fokozódó mértékben fordul a világ figyelme. Az angolszász és szovjet tevékenység nagyfokban megélénkült ebben a térségben és a jelek messzemenő jelentőségű eseményeket sejtetnek. Clodius dr. a német gazdasági bizottság vezetője egy héttel meghosszabbította ankarai tartózkodását s nem hagyja el a török fővárost Pápen sem, aki Isztambulba akart utazni. Svájci lapjelentések szerint a Szovjet és Ang-

lia fokozta Afganisztánra gyakorolt nyomását és fellépése ürügyül az Afganisztánban élő németek állítólagos tevékenységét használja fel.

Olasz jelentések nagyarányú egyiptomi csapatösszevonásokról adnak hírt s ezekből arra következtetnek, hogy Anglia újabb offenzívára készül Északafrikában. A római sajtó hangoztatja, hogy a tengelyhatalmak hadserege felkészült az angol offenzívára. Londoni hírt szerint a közelkeleti angol főparancsnok átservezi az egész közelkeleti angol haderőt.

Az európai kontinensen üzött felelőtlen szabotázs-propaganda már attól sem riad vissza, hogy meg nem történt szabotázs-akciókról is gyártson híreket. Így például az Associated Press egy moszkvai jelentéséből kiténik, hogy a Szovjet propaganda-szolgálat kommunikét adott ki, amely arról szól, hogy a vasúti balesetek és szabotázsakciók száma rendkívül emelkedett Magyarországon. Ezeknek legnagyobb része — a kommuniké szerint — olyan balesetekre vonatkozik, amelyek a keleti hadszíntérré vonuló csapatszallító vonatokat érintik. A magyar hatóságok azonban ezeket elhallgatják, különösen azt a szabotázs-cselekményt, amelyet Nyiregyháza közelében hajtottak végre s amelynek állítólag hatszáz katona esett volna áldozatul.

Ezzel a fantasztikusan hangzó hírrel szemben meg kell állapítani, hogy a bolsevista propagandának újabb jellegzetes megnyilatkozásáról van szó. Ez a propagandaszolgálat már régen nevétségessé tette magát, hiszen csupa olyasmit állít, amit a helyszínen bárki könnyen ellenőrizhet és megcáfolhat.

Bizalmat

kért a magyar néptől a közellátásügyi miniszter. Bizalmat, hitet és támogatást, mert csak ilyen feltételek mellett lehet a nehéz időkben biztosítani a közellátás zavartalan-ságát. A legjobb szándék, a legjobb terv sokszor azon bukik meg, hogy nem értik meg, vagy nem akarják megérteni, s azok is kereszteszik, akik segítségére kellene, hogy legyenek a végrehajtásában.

Sok panasz hangzik el. A kereskedők nem udvariasak, úgy szolgálják ki a vevőt, mintha különös kegyet gyakorolnának ez zel. Ha van áru, sok esetben letagadják, elrejtik. Halmoz ma mindenki. Eltűnik a tej, eltűnik a vaj. Mindennek a bizalmatlanság az oka. Híába hoznak új és új rendeleteket, ha a termelő bizalmatlan. Viszsa kell adni a hitet az embereknek, hogy támogassák az értük és az érdekükben folyó munkát.

Az új közellátásügyi miniszter minden rendelete ezt célozza. Takarékoságra int bennünket, mert takarékosággal, pontos beosztással, arányos kiszolgálással mindenki számára biztosítva van az élelmiszerkészletből az a hányad, amely jogosan megilleti.

Magyarország nem szűkölködik és nem szűkölködhet semmi-ben. Mindenünk van, s ne hallgassunk azokra, akik zavart akarnak előidézni. Bizzunk a hatóságokban, hig-yünk abban, amit a közellátásügyi miniszter mondott, hogy soha sem kell sorbaállani senkinek sem. Természetesen ehhez szükséges az összefogás, de ne maradjon el a hit és a bizalom sem. Enélkül nem érünk célt, pedig a magunk érdekéről van szó. Részesítsük támogatásban az elosztó közegeket is, hogy a hit és a bizalom ne maradjon üres vigasztalás.

Szovjet vadászgép, amelyet a magyar repülők légi harcban lőttek le

Izlandon erődöket épít Amerika A szigetet elsővonalbeli támaszponttá építi ki az USA

Bern, október 3.
Svájci lapjelentések szerint Amerika az újabb csapatokkal hatalmas mennyiségű különböző anyagot is szállított Izland szigetére. Angol lapjelentések szerint a szigetet Amerika elsővonalbeli támaszponttá építi ki. Az odaszállított hadianyagból kaszárnyákat, erődöket és repülőtereket építenek. Washingtonnak az a szándéka, hogy korszerű erődé változtassa át a szigetet.

Az angol és amerikai hadsereg a közeljövőben közös hadgyakorlatot tart Izlandon. (MTI)

A tengely felkészült az északafrikai angol offenzívára

Róma, október 3.
A Popolo di Roma jelenti, hogy Egyiptomban újabb nagyarányú angol csapatösszevonások folynak. Ugyancsak jelentős készülődés ész-

lehető Giarabub és Siva óázisokban is. Az olasz lap szerint Anglia újabb nagy offenzívára készül Északafrikában. A tengelyhatalmak felkészültek erre az angol akcióra. (MTI)

A Szovjet a tavasz előtt nem tud elegendő repülőgépet kapni az angol-szász hatalmaktól

Washington hadihajókiséréssel küldi a hadianyagot a Szovjetnek

Tokió, október 3.
A Nisi Nisi Simbun jelentése szerint az Egyesült Államok kormánya elhatározta, hogy a Vladivosztokba irányuló amerikai hadianyagszállítmányokat hadihajóival kísérteti. Washington attól tart, hogy a szállítóhajók ugyan úgy járnak, mint az Angliába irányuló küldemények és a német tengeralattjárók elsüllyeszthetik őket. Ezen felül számít Amerika a japán hajóhad közbelépésével is. A lap szerint Japán nagy figyelemmel kíséri Amerika távolkeleti munkáját.

Amerikai hírügynökségek szerint Sztalin a moszkvai konferencián nyomatékosan figyelemztette az angol és amerikai kiküldötteket, hogy a Szovjetnek sürgősen nagyszámú repülőgépre van szüksége, tekintettel az elszenvedett súlyos veszteségekre.

Amerikai körökben úgy tudják, hogy az Egyesült Államok csak tavaszra tud jelentős számú repülőgépet küldeni a moszkvai kormánynak. (MTI)

Világrendőrség létesítését követeli az amerikai tengerészetiügyi miniszter

Indianapolis, október 3.
(NST) Knox tengerészetiügyi miniszter, aki rendszerint Roosevelt elnök elgondolásait harangozza be, kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak és Angliának száz évre egy világrendőrséget kellene létesítenie, hogy a nemzetközi rendet fenntartsák. Ezzel megakadályozhatnák a „békeszerető államok” egy újabb háboru kitörését, mert Angliának és Amerikának nincsenek területi igényei. Azt az államot pedig, amelyik ebbe a békeakcióba nem akar bekapcsolódni, kényszeríteni kell az engedelmességre. Az Egyesült Államoknak pedig végre fel kell adniuk azt az örült álláspontot, hogy csak akkor avatkoznak a háboruba, ha megtámadják őket. Sokkal célszerűbb, ha egy távoli hadszíntéren ütköznek meg, mintha a saját területükön találják szembe magukat az ellenséggel.

Az egész amerikai sajtó feltűnően közli Knox kijelentéseit és azt látják benne, hogy a közvéleményt elő akarja készíteni az expedíciós hadsereg utnakindítására. Nem mulasztják el azonban a lapok, hogy hangsúlyozzák az amerikai közvélemény elutasító álláspontját a csapatküldések kérdésében.

KOMMUNISTA PROPAGANDA SVÉD-ORSZÁGBAN

(NST) Az Aftonbladet című svéd lap arról panaszkodik, hogy a svéd tartományokban a kommunista propaganda egyre nagyobb méreteket ölt. Sok vidéken valóságos kommunista terrortól lehet beszélni — írja a lap. — Különösen Maland tartományt árasztotta el erősen ez a propaganda. Az a híresztelés terjedt el, hogy Linderot svéd kommunista képviselő, akít a rendőrség már régóta keres, a nyári hónapok-

ban ebben a tartományba utazott. A lap ezután egy nyilvános találkozóról számol be, amely nemrég Ljungby városában folyt le, amelynek folyamán az összejövétel szónoka azt állította, hogy Finnország ügye sohasem volt Svédorszáé.

ANGOL BOMBATÁMADÁS FRANCIA VÁROSOK ELLEN

Vichy, október 3.
Mint hivatalosan jelentik, angol repülőgépek bombázták Cherbourgot, Nantest és St. Nazairet. Cherbourgot a támadás kifejezetten a polgári lakosság ellen irányult, 17 egyént megölték, 27 súlyosan megsebesült. Ez a tény egész Franciaországban óriási beháborodást keltett. Pucheux belügyminiszter körutazáson van az angol repülők által megtámadott vidéken, különösen Dünkirchent, Calaist, Boulogne sur Mert és Arrast látogatja meg.

FRANCIAORSZÁG MINDENT ELKÖVET A TÁRSADALOMROMBOLO AKNA-MUNKA MEGHUSÍTÁSÁRA

(Magyar Távíratí Iroda). Vichy-i körök nagy figyelemmel kísérik a Csehországban és a volt Jugoszláviában folyó agitációkat. Az az általános vélemény, hogy itt ugyanazok a társadalomromboló és Moszkva zsoldjában álló erők jelentkeznek, amelyek Franciaországban is igyekeznek megzavarni a légkört. A nyugati és a központi országokban folyó agitáció egyidejű fellépését Vichyben nyilvánvaló tünetnek tekintik s úgy vélekednek, hogy a zavargások felszítói mindenütt ugyanazzal a célkitűzéssel dolgoznak: nehézségeket támasztani a német megszálló erőknek, hogy ezzel könnyítsék saját helyzetüket a keleti fronton.

NEMZETI MOZI

SZERDA—VASÁRNAP

Orbók Attila szenzációs vigjátéka

A szerelem nem szégyen

Főszerepben:

TOLNAY KLARI, JÁVOR PAL,
MÁLY GERŐ, SOMOGYI NUSI,
DÉNES GYORGY stb.

Pótműsor: Legújabb magyar és UFA hirdató

Az előadások kezdete: hétköznapokon 5. 7. és 9 órakor, ünneppapokon 3. 5. 7 és 9 órakor.

A csehországi eseményekhez fűzött megjegyzéseikben politikai körök megállapítják, hogy a csehországi agitációnak még kevesebb ürügye van, mint a franciaországának, mert a cseh nép nem áldozata a háborúnak és erkölcsi, valamint anyagi helyzete össze sem hasonlítható a franciaországival, ahol az erkölcsi depresszió a lakosság körében nagy és az anyaghiány kínzó.

Hivatalos körökben kijelentik, hogy ami Franciaországot illeti, a törvényes hatóságok a megszálló hatóságokkal együtt mindent elkövetnek az új Európa ellenségei vállalkozásainak összezuhasására. Az alkalmazott megtorló intézkedések máris jelentékeny hatással jártak és helyreállították az uralmat. Különösen drákói rendszabályokat alkalmaztak, főként Lilleben, ahol kivégeztek husz kommunistát, akik súlyos rongálásokat vittek véghez az északfranciaországi vasutvonalakon.

A párizsi sajtó terjedelmes megjegyzéseket fűz ehhez az üggyhöz, de nem jelöli meg azokat a helyeket, ahol a szabotálók merényleteket követtek el. Beavatottak úgy hiszik, hogy ezeknek a gyilkos cselekedeteknek színhelye a Párizs és Lille közötti környék volt s a merényletek nem csupán német, hanem francia vasutakat is érintettek.

SÜLYOS ZAVAROKAT OKOZNAK IZLANDON A MEGSZÁLLÓ ANGOLSZÁSZ CSAPATOK

Zürich, október 5.
Az izlandi miniszterelnök újságírók előtt tett nyilatkozatában azon reményének adott kifejezést, hogy a megszálló angol és amerikai csapatok a háboru befejezése után elhagyják a szigetet. A kormányelnök szerint a megszálló csapatok súlyos bonyodalmakat idéznek elő a szigeten. Az élelmiszerárak a megszállás óta 70 százalékkal emelkedtek. (MTI)

ÚJ OLASZ BIZTONSÁGI SZERV

Róma, október 3.
Rómában rendkívüli fontosságot tulajdonítanak a négy új biztonsági dandár megalakulásának. Az új biztonsági szerv — amelyet Mussolini szerdán avatott fel — a fasiszta milícia egyik ágát képviseli és legfőképpen volt front-harcosokból alakult, akik az utóbbi éveknek győzelmes olasz háboruiban, Afrikában és Spanyolországban bebizonyították hősi szellemüket és így a leghivatottabb örei lehetnek a fasiszta olasz nemzeti biztonságának.

Husz óras német-angol fegyverszünet a Csatorna felett

Zürich, október 3.
Németország és Anglia között megegyezés jött létre a súlyosan sebesült foglyok kicserélésé tárgyában. A sebesültek kicserélésének tartamára szombaton 20 órán keresztül szünetel a haditevékenység a Csatorna felett. (MTI)

Finnország nem köt különbékét

Stockholm, október 3.
Tanner finn miniszter berlinből visszajáróban Stockholmbe érkezett. A miniszter nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és kijelentette, hogy Finnország semilyen körülmények között sem köt különbékét a Szovjettel.

A miniszter nem titkolta afeletti elégedettségét, hogy a svéd közvélemény most nem viseltetik olyan rokonszenvvel Finnország iránt, mint az első finn-szovjet háboru idején. (MTI)

A németek megszállták a Szentpétervár körüli történelmi cári palotákat

Az olasz bekerítő hadműveletek befejezésükhöz közelednek

Berlin, október 3.
A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német hadsereg bevette a Szentpéterváról délnyugatra fekvő történelmi cári palotákat. Ezt a városrészt a kelet Versailleseknek szokás nevezni. A kronstadti szovjet tüzéség hevesen tüzelt a német csapatokra anélkül azonban, hogy a bátor német gyalogság rohamát fel tudta volna tartóztatni. A cári paloták majdnem sértetlenül kerültek német kézre. (MTI)

Halálra ítélték Prága volt polgármesterét is

Ujabb három tartományban hirdették ki a rendkívüli állapotot

Prága, október 3.
Dr. Klapkát, Prága volt főpolgármesterét az ellenséggel való összecsapás és hazaárulás miatt halálra ítélték.

A rendkívüli állapotot újabb három cseh tartományra terjesztették ki. Az intézkedés indokolása szerint a rendkívüli állapot bevezetése megelőző rendszabály.

Berlini jelentések szerint a prágai és brünni rögtönítélő bíróságok újabb 39 halálos ítéletet hoztak. Az elítélteket már kivégezték. Még több mint kétszáz ember ellen folyik eljárás, úgyhogy a közeli napokban újabb halálos ítéletek várhatók. Az eddig elítéltek és kivégezettek száma meghaladja a százat. (MTI)

AZ OLASZ EXPEDICIÓS HADSEREG FELMORZSOLTA A BEKERÍTETT ELLENSÉGES ERŐKET

Róma, október 3.
A Popolo di Roma jelentése szerint befejezésükhöz közelednek azok a hadműveletek, amelyeket az olasz expedíós hadsereg folytat a körülzárt szovjet erők megsemmisítésére. A felmorzsolás már csak kisebb gyűrűkben folyik. A Szovjet veszteségei súlyosak, az olasz kézre kerülő szovjet foglyok száma óráról-óra nővekszik. A rossz időjárás nem akadályozza a hadműveleteket. (MTI)

Clodius meghosszabbította ankarai tartózkodását

Isztambul, október 3.
Papen ankarai német nagykövet hosszabb megbeszélést folytatott Clodius dr. birodalmi miniszterrel, az Ankarában tárgyaló német kereskedelmi bizottság vezetőjével, amely után közölték, hogy Clodius dr. egy héttel meghosszabbítja ankarai tárgyalásait és Papen is elhalasztja isztambuli útját.

Szaradzsoğlu török külügyminiszter vacsorát adott az Ankarában tárgyaló német kereskedelmi bizottság tiszteletére. A vacsorán Papen nagykövet is jelent volt. (MTI)

A szövetségesek hadműveletei egyre szélesebb területen bontakoznak ki

A Magyar Távirati Iroda pénteki jelentése szerint a szövetséges hadműveletei a Dnyeper és a Donec között egyre szélesebb területen bontakoznak ki. A szövetségesek mindenütt visszazoritják az ellenséget és tervszerűen valósítják meg kitűzött feladataikat.

A magyar csapatok arcvonaláról nincs jelentenivaló.

Német hadijelentés

Berlin, október 3.
A vezéri főhadiszállás pénteki hadijelentése szerint a keleti arcvonalon tovább

folytak a sikeres hadműveletek. Német harci gépek október 3-ára virradóra eredményesen bombázták Moszkva katonai be rendezéseit míg Charkovtól délkeletre egy fontos hadiipari központot árasztottak el bombáikkal.

Erős német bombázó kötelékek ismételten hatásosan bombázták New Castle angol hajóipari központot és számos repülőteret.

A Csatorna felett három angol gépet lelőttek.

Keletafrikában Marsa Matruh és Tobruk ellen intéztek eredményes támadást a német zuhanóbombázók. Légiharcban há-

A tizennégyéves kis cseléd megdöbentő öngyilkossága

Szegedről jelentik: Megrendítő tragédia játszódott le a Tisza-köruton levő Grófpalota előtt. Reggel 8 órakor a járóképek borzalmas kiáltásra lettek figyelmesek és elrémülve látták, hogy valaki a hatalmas bérház egyik harmadik emeleti erkélyéről levetette magát, lezuhant a járdára, ahol összetört tagokkal élettelenül terült el. — Kihívták a mentőket, megjelent a

rendőrség is, de már csak a beállott halált konstatálhatták. Megállapították hogy a borzalmas öngyilkosságot Demkó Erzsébet 14 éves kis cselédleány követte el, aki a jelek szerint szerelmi bánatában határozta el magát végzetes tettére. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Az ujvidéki üzletrobbantó kommunistalányok a rögtönítélő bíróság előtt

Szegedről jelentik: Pénteken délelőtt 9 órakor a szegedi törvényszéken ismét összeült a rögtönítélő bíróság. Ezúttal az ujvidéki üzletrobbantások két leánytette. került bírái elé.

Ismeretes még, hogy szeptember 19-én Ujvidéken több üzletrobbantás hívta fel a rendőrség figyelmét a szerbek újabb aknamunkájára. A Hitler Adolf-utcában az egyik nagy könyvkereskedés kirakatának robbantása keltette fel a hatóságok figyelmét. Ugyanebben az időben egy másik utcában is készültek hasonló merényletek, de ezt idejében észrevették. A fölrobbantandó üzlet melletti ház házmestere észre vette, hogy egy fiatal leány egymásután veszi elő a gyufaszálakat, hogy a kirakathól kiágazó gyújtószinórt meggyújthassa. Idegességében azonban nem sikerült a dolog, mire a házmester a közeli rendőrszemnek szólt, aki tetten érte a »robbantó hölgyet». Ekkor derült ki, hogy egy megszerzett banda újabb garázdálkodásáról van szó. A letartóztatott lány Gajsin Grozda 21 éves, jobb családból való szerb leány volt, aki elmondotta, hogy Sztankov Natália 19 éves szerb leány felbujtására akarta elkövetni a merényletet. Elmondotta hogy Sztankov Natália 19 éves szerb leány

felbujtására akarta elkövetni a merényletet. Elmondotta azt is, hogy a Hitler-utcai könyvkereskedést is ő robbantotta fel, ugyancsak Sztankov Natália utasítására. Az ujvidéki rendőrség a vallomás nyomán Sztankov Natáliát is őrizetbe vette, aki kihallgatásakor vallotta, hogy a robbantó anyagot bátyjától kapta, aki Belgrádban él. Ő egyébként tavaly érettségizett az ujvidéki szerb gimnáziumban, s a megszállás után kapcsolódott bele abba az aknamunkába, amelynek célja: az ujvidéki élet rendjének megzavarása volt.

A tárgyalás még folyik.

Tanuljon németül

A német nyelv nélkül ma már egy üzletember sem élhet. A magánéletben is sokszor szükségünk van erre a világnyelvre. A Délvidék most az olvasók kérésének tesz eleget azzal, hogy vasárnaptól kezdve német nyelvleckéket közöl. A legújabb és legjobb módszert alkalmazzuk és minden olvasónk három hónap alatt tökéletesen megtanulhat németül, ha figyeli lapunkat.

A német nyelvtanításunkat vasárnapi számunkban kezdjük meg.

Rendelje meg

már most
egy levelezőlapon

a Délvidék

jövőévi naptárát

A papirhiány miatt csak huszezer naptárt tudunk nyomni. Ebből már előjegyzésben elkelt több mint tízezer, s így csak azok szerezhetik majd be, akik idejében megrendelték.

A naptár tartalmából kiemeljük a

a háboru képes beszámolóját

Számtalan gazdasági cikk, hasznos tanácsadó és irodalmi értékű írás teszi gazdaggá és értékké a naptárt.

ÁRA 60 fillér

Rendelje meg egy levelezőlapon kiadóhivatalunktól.

rom angol gép megsemmisült.

Az ellenség sem nappal sem éjszaka nem repült be Németország fölé (MTI)

HIREK

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.
Ügyeletes gyógyszerár: „Szent Erzsébet”, Kossuth Lajos utca.

Kulai és bécsei küldöttség a főispánnál. Dr. Deák Leó főispánt kulai és bécsei küldöttségek hívták fel. A kulaiakat dr. Csehi Árpád, a bécseieket pedig dr. Balassa Pál vezette. Az óbecsei küldöttség meghívta a főispánt a zászlószentelési ünnepségre.

A zombori Jótékony Magyar Nőegylet vasárnap, október 5-én délután 5 órai kezdettel tartja szokásos jótékonycélu délutánját, melyre a tisztelt tagokat ezuton hívja meg a vezetőség.

Vasárnap táncmulatságot rendez a Sport Egylet. A zombori Sport Egylet vasárnap este táncmulatságot rendez a Vadászúrt nagytermében.

Széchenyi emléklapok. A Széchenyi év alkalmával emléklapok és emlékképek kerülnek forgalomba. A színes lenyomatok árusítását a Délvidéken is megkezdték.

Uj eljárás segítségével hónapokon át frissen lehet tartani a tejet. Grispi volt olasz miniszter Szófiában érdekes előadást tartott egy általa feltalált eljárásról, amelynek segítségével a tejet hónapokon át frissen lehet tartani. Az új eljárás lényege abból áll, hogy a tejet oxigénnel telítik és ez zel feleslegessé válik a tej forralása. Az új eljárást Olaszországban már a legszélesebb körökben alkalmazzák.

Az óbecsei ág. evangélikus hitközség most tartotta évi közgyűlését Szmik Gyula felügyelő és Flachbart Károly lelkész elnöke alatt. A megjelenteket Szmik Gyula üdvözölte, majd a lelkész tét jelentést a folyó ügyekről és ismertette a költségvetést és a zárszámadásokat. A jelentések elfogadása után dr. Draskóczy Ede hozzászólása után kimondták, hogy az óbecsei gyülekezet továbbra is magyar egyházként folytatja működését.

Zombori vitéz-jelöltekhez Fölvívjuk mindazon egyéneket, akik az I. oszt., vagy a II. oszt. ezüst vitézségi érem birtokosai, hogy vasárnap d. e. 10 órára a következő helyeken összejárást végezt jelentkezzenek: Belváros: Vadászúrt szálló. Felsőváros: Holpert vendéglő. Cservenka: Elefánt szálloda. Bánát: Puskás vendéglő. Szelencse: Tigris vendéglő.

Köszönetkötők.

575.000 méhcsalád van Magyarországon A földművelésügyi minisztérium összeállította Magyarország 1940 évi méhészeti statisztikáját. Eszerint a méhészek száma 65.446, a méhcsaládoké pedig 574.619. Sajnos, úgy a méhészek, mint a méhcsaládok száma csökkent az utóbbi időben. A hanyatlás a visszacsatolt területekre szorítódik, amivel szemben az Alföldön szaporulat mutatkozik. Tavaly 20.247 métermázsa mézet és 68.650 métermázsa viaszot termeltek a méhek.

Kigyulladt az elszállításra váró kender az óbecsei állomáson. Óbecséről jelentik: A vasútállomáson eddig megnemállapított, okokból kigyulladt többvagon elszállításra váró kender. A tűz okának megállapítása érdekében széleskörű vizsgálat indult.

Középkori egyének, akik erősen elhíztak, a régbévalt, tisztás természetes „Ferenc József” keserűviz rendszeres használata által mindennapos könnyű székürülést és testsúlyuk fokozatos csökkenését érhetik el. Kérdezze meg orvosát!

Rendőrbírói ítélet. A zombori rendőrség bírója 10 napi elzárásra átváltoztatható 100 pengő büntetésre ítélte Lówy Richárd 61 éves budapesti kereskedőt, aki az iparhatóság külön engedélye nélkül áru szított a zombori piacon.

Diadalmasan nyomul előre

hódító utján a magyar föld páratlan kincse és ujjában már a Bácskában is kapható a Mira glaubersós gyógyvíz, az epe-, gyomor-, cukor-, bájok, tulhízás nagy gyógyhatású kuratívum. Orvosi tanács szerint tartson 4–6 hetes ivókurát.

A Zombori TK vasárnap Kalocsán játszik. A Zombori TK labdarugó csapata vasárnap, október 5-én Kalocsára utazik hogy ott lejátssa esedékes bajnoki mérkőzését a Kalocsai SC-vel. A zombori zöld-fehérek csapata jelenleg kitűnő formában van és egymás után aratja győzelmeit. Értesülésünk szerint azonban a Kalocsai SC is meg erősítette csapatát az utóbbi napokban, úgy hogy erős ellenfele lesz a zombori csapatnak. A mérkőzés elé Kalocsán és Zomborban is igen nagy érdeklődéssel tekintenek. A ZTK vasárnap reggel utazik Kalocsára, hová több szurkoló is elkíséri a csapatot.

A ZTK II. csapata a szondi Vitézt látja vendégül vasárnap. Vasárnap, október hó 5-én a zombori városi stadionban a ZTK II. csapata bajnoki labdarugó mérkőzés keretében vendégül látja a szondi Vitéz csapatát. Ezen bajnoki mérkőzés érdekesebb küzdelmet ígér a bajnoki pontokért. A mérkőzés délelőtt 10 órakor kezdődik.

Megkezdtek Vágó Pál gyilkossági bűnperének tárgyalását. Budapestről jelentik: A törvényszék pénteken kezdte meg Vágó Pál volt nyilasképvisező gyilkossági bűnperének tárgyalását. Mint annakidején megirtuk Vágó törrel agyonszurta leányának udvarlóját, Ecsedy Bálint Imrét. A tárgyalás lapzártakor még tart.

Fegyelmi eljárást indítanak a goromba köztisztviselők ellen. Budapestről jelentik: A kormány utasította az alsófoku hivatalok tisztviselőit, hogy a felekkel bánjanak udvariasabban és legyenek készségesebbek az adófizető polgárokkal szemben. A jelek szerint a kormány felhívásának az alsóbbfoku hivatalnokok nem tettek eleget, mert nap-nap után érkeznek a panaszok az illetékes kormánytényezőkhöz a goromba tisztviselők ellen. Most illetékes helyen elhatározták, hogy az udvariatlan közhivatalnokok ellen fegyelmi eljárást indítanak és a legszigorúbban eljárnak velük szemben. Értesülésünk szerint maguk a miniszterek és az államtitkárok fogják időnként ellenőrizni, hogy a tisztviselők miképpen bántak a felekkel.

Német főiskolások mint villamoskajazok. Berlin utcáin az utolsó időkben egyre több és több fiatal villamoskajaz arca tűnik fel, akiknek karján a következő feliratu karszallag van: »főiskolai segédszolgálat.« Ezen főiskolai hallgatóknak a munkabehelyezése az előadások szünete alatt egy további könnyítést jelent a német háborús gazdálkodásban. Ezen szolgáltatón kívül 15.000 főiskolai hallgató és hallgató nő jelentkezett a német hadiiparban, akik közös táborokban nyertek elhelyezést. Emellett az akció mellett a német munkásnők szabadságoltatása által megüresedett helyek betöltése is egyik főfeladata a német főiskolai hallgatóknak. Ezáltal 1 millió munkaórát sikerült a német munkásnőnek szabadságban rendelkezésre bocsátani. A német diákok labavetése a német főiskolai hallgatók 75 százalékát foglalja fel és együttvéve 25.000 diákok foglalkoztatnak a hadigazdálkodásban. (MNK)

A Duna-Tisza közli Mezőgazdasági Kamara előadói karába alkalmazta Nagy Györgyöt, a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség Gazdasági Osztályának titkárát és Bieber Zoltánt, a Bácskai Gazdasági Egyesület tisztviselőjét. Mindkét előadóban olyan ismert és gazdaközön-ség által szeretett tisztviselőkre tett szert a Kamara, akiknek munkájával és közreműködésével a legmegfelelőbb kezekbe helyezték Bács-Bodrog vármegye gazdaérdek védelmének ügyét.

Egy újfajta vitamin megakadályozza az őszi elszáradást. Dr. Theodor Wielandnak, a heidelbergi Kaiser Wilhelm német kutatóintézet tanárának közlése szerint, nagyarányú kutatások eredményeként megállapították,

mellyel a normális anyagcserét, emésztést, vérkeringést biztosítja és egész szervezetét felfrisíti. Kapható literes, zöld címkés üvegben minden gyógyszertárban, drogeriában és jobb fűszerkereskedésben.

hogy a szintetikus uton előállított p — ami nobenzoe-sav a baktériumok növekedésében ugyanolyan szerepet játszik, mint a vitaminok a magasabbrendű élőlényeknél. Állatokon végzett további kísérletek bizonyították, hogy a fenti sav az őszi elszáradás ellen is kiválóan alkalmas. Hogy azonban a korai őszi elszáradás bizonyos vitaminok hiányára vezethető vissza, amint ezt az állatokon végzett kísérletek már bizonyították, egyelőre még kutatás tárgya.

Rendőrségi hírek. Mrgyanov Szófia jeleltette a rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek lakásáról különböző ingóságokat elloptak. — Kolompár Margit cigányasszony bezdáni cigányok ellen tett feljelentést, akik vendégeskedtek nála, majd szóváltásba keveredtek Kolompár Margittal és megverték — Tekánovics Péternét, aki 35 fillérért adta a tejet árdrágításért elítélte a rendőrbíró.

A macska is szereti a csirkéket. Berlinből jelentik: Badowitz községben egy paraszttasszony rémülten vette észre, hogy macskája bemászott abba a kosárba, amelyben éppen most kikelt kiscsirkéit tartotta. Az asszony azt hitte, hogy a macska már fölfalta a kis csibéket, amidőn csodálkozva állapította meg, hogy a cicát jámbor szándék vezette: dédelgette és melengette a kis csirkéket, amelyek láthatóan nagyon meg voltak elégedve mostohaanyjukkal.

Széchenyi

ANEKDOTÁK

Széchenyi ifjúkorában Párizsban egy francia államférfiúhoz volt hivatalos ebédre. Ebéd után véletlenül meg kellett hallania, mit beszél róla a másik szobában a két diplomata:

— Ugyan ki az a szép huszártiszt? — kérdezte az egyik.

— Igen kiváló eszű magyar főúr — felelte a másik — csak az a nagy kár, hogy tehetségét és nagy vagyonát nem hazájának javára fordítja, hanem haszon és cél nélkül pazarolja.

Ez a párbeszéd fordulópont volt Széchenyi életében. Attól a pillanattól fogva nemzetének szentelte magát.

Mikor Széchenyi az Akadémia alapítására ajánlotta fel egyévi jövedelmét, azt kérdezték tőle, hogy miből fog élni addig az egy esztendeig.

— Majd csak eltartanak a jóbarátaim válasza Széchenyi mosolyogva.

Széchenyi naplója jegyzi fel, hogy az 1839—40-iki országgyűlésen e szavakkal fordult Deákhoz:

— Azt sem tudom, hol a fejem. Amire Deák Ferenc így válaszolt: — Nem nehéz megtalálni a fejét annak, akinek, mint az öné, mindig a helyén áll.

Széchenyi egyszer utazás közben lovakat váltott egy faluban. Sok paraszt ember gyülekezett kocsija körül, hogy meglássák a legnagyobb magyart. Széchenyi beszélgetett velük és elmondta külföldi tapasztalatait. Különösen hangsúlyozta, hogy a külföldi országokban az emberek milyen roppant munkásságot fejtenek ki, mennyit dolgoznak.

Egy pesti megyegyűlésen marasztalták Széchenyit, mikor már menőfélben volt, hogy Nyáry Pál akar neki válaszolni.

— Kossuthot meghallgatom — felelte Széchenyi — fagyalt után nem eszem pácalt.

Lelőtte feleségét és udvarlóját, azután öngyilkos lett egy féltékeny állomásfőnök

Szatmárnémetiből jelentik: A szatmárnémeti Vámfalu községben Széplaki István 36 éves állomásfőnök féltékenységből lelőtte feleségét és annak udvarlóját, Kovács Sándor forgalmazót, majd öngyilkosságot követett el.

Az állomásfőnök hosszabb idő óta gyanakodott feleségére. A napokban azzal távozott el hazulról, hogy két napra Szatmárnémetibe utazik. Este váratlanul hazaérkezett és

román női parasztruhába öltözött és úgy kopogtatott be lakására. Röviddel ezután a szomszédok négy revolverdörrenésre lettek

figyelmesek, majd

előbb a forgalmazó, azután az asszony véresen kitámolygott a lakásból.

A két sebesültet az elősiető állomási alkalmazottak részesítették első segélyben.

Mikor behatoltak a lakásba, a férjet átlőtt halántékkal, eszméletlen állapotban a földön fekvő találták. A féltékenységi dráma mindhárom áldozatát beszállították a szatmárnémeti kórházba, ahol a merénylő férj a műtőasztalon meghalt. Széplakiné és Kovács Sándor már tulvannak az életveszélyen.

Gazdasági törvényjavaslatok tárgyalásával kezdi őszi munkáját a Ház

Budapestről jelentik: A kormány legutóbb összeállította azokat a törvényjavaslatokat, amelyekkel a képviselőházat az őszi idényben foglalkoztatni kívánja.

Elsősorban a nagyjelentőségű gazdasági törvényjavaslatok tárgyalására kerül sor. Közben Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter benyújtja a jövő évi állami költségvetést. Mialatt a költségvetést a Ház bizottságai tárgyalják, a képviselőház a gazdasági vonatkozású törvényjavaslatokkal foglalkozik. Feltétlenül karácsony előtt letárgyalják az új iparfejlesztési törvényjavaslatot s benyújtásra kerül a mezőgazdasági fejlesztéséről szóló törvényjavaslat is.

Az új állami költségvetés nagyvonalakban már elkészült. Az egyes minisztériumokban a

költségvetési tárgyalások befejeződtek, a pénzügyminisztériumban most állítják össze véglegesen az előirányzatokat.

A képviselőház összeüléseivel egyidejűleg értekezletet tart a Magyar Élet Pártja. A párt új helyiségében — az Akadémia-utcában — már serény munka folyik. Délelőttöként Lukács Béla országos elnök és Bárczay Ferenc pártvezérhelyettesnél sorozatos megbeszélések folynak. Pártszervezési kérdésekről tárgyalnak és

már felállították a délvidéki szervezkedés teljes menetrendjét.

A visszatért területeken a közeljövőben megalkulnak a pártszervezetek és választmányi üléseket tartanak. Ezek az üléseken a kormány egy-egy tagja is megjelenik.

Kivégezték Kiss Ernőt

Szegedről jelentik: Mint a Délvidék annak idején részletesen beszámolt erről a szegedi rögtönítélő bíróság halálra ítélte Kiss Ernő zombori kárpitossegédet, aki egy kommunista szervezkedés élén állott. Mint megírtuk, a kommunista csoport a buzatermes felgyújtására és különböző rongáló cselekmények végrehajtására szervezke-

dett. Előkészületeket tettek a szovjet ejtőernyősök fogadására is.

Az ítélet kihirdetése után Kiss kegyelmet kért. A kegyelmi kérvényt elutasították és ezt pénteken délelőtt 9 órakor közzölték az elítéltek. Kiss egykedvűen vette tudomásul a döntést. Délelőtt 11 órakor Bogár János a Csillagbörtön udvarán végrehajtotta a halálos ítéletet.

Be kell jelenteni a belgrádi postatakarék-pénztár takarékbetéteit

A régi korona takarékbetétek összege is bejelentendő

A magyar királyi postatakarék-pénztár a következő közleményt adta ki:

A magyar királyi postatakarék-pénztár felhívja a visszafoglalt délvidéki területek lakosságát — természetes és jogi személyeket, közönségeket, stb. — hogy mindazok, akiknek

a) a belgrádi postatakarék-pénztárnál vagy annak fiókjainál takarékbetéten alapuló dinárösszegű követelésük, csekk- (folyó-) számlán alapuló dinárösszegű követelésük, értéket-számlán alapuló dinárösszegű követelésük,

b) a magyar postatakarék-pénztárnál fennálló és a volt jugoszláv állam felhívására a megszállás idején szabályszerűen bejelentett — takarékbetéten alapuló koronaösszegű követelésük, — csekk- (folyó-) számlán alapuló koronaösszegű követelésük, értéket-számlán alapuló koronaösszegű követelésük van, ezekre a követeléseikre vonatkozó adataikat — összeírás és nyilvántartásba vétel céljából — a lekötés helyük szerint illetékes m. kir. postahivatalnál, legkésőbb 1941. évi október hó 31-ig jelentsek be.

A bejelentés a postahivataloknál díjmentesen kapható űrlapok kiállítása és benyújtása útján történik. A belgrádi postatakarék-pénztári követelésekről zöldszínű, a régi magyar posta-

takarék-pénztári követelésekről pedig rózsaszínű bejelentő-lapot kell kiállítani. Ha a bejelentőnek több követelése van, a bejelentést minden egyes követelésre külön-külön kell megtennie.

A bejelentőnek a bejelentés alkalmával a birtokában lévő belgrádi postatakarék-pénztári betétkönyvet, számlakivonatát, letétkivonatát, illetőleg a régi magyar koronaösszegű bejelentéseknél az annakidején kiadott igazoló iratot, vagy az esetleg rendelkezésre álló egyéb okmányt a követelés fennállásának igazolására be kell mutatnia. Ezeket az okmányokat azonban a postahivatal — további gondos megőrzés végett — a bejelentőnek azonnal visszaadja.

A bejelentés megtörténte után igazolásul, a postahivatal a bejelentőlapnak megfelelő záradékkal ellátott másolat példányát a bejelentő felé átadja.

A postahivatalok a bejelentő-lapok kiállításánál a feleknek utbaigazítást, szükség esetén támogatást nyújtanak.

A Magyarország területére időközben átköltözött követeléseiket — a vonatkozó okmányok bemutatása, illetve megküldése mellett — közvetlenül a M. Kir. Postatakarék-pénztárnál (Budapest, V., gróf Klebelsberg-utca 4.) jelenthetik be.

Az október 6-i ünnepség műsora

Jelentette a »Délvidék«, hogy Zombor méltó keretek között kíván megemlékezni az aradi vértanúkról és október 6-án emlékünnepséget rendeznek. Ez alkalommal helyezik el az emléktáblát Schweidl József zombori születésű vértanú szülőházának helyén lévő épületen A Szent János és Hajnalka utcák sarkán. A gyászmisét fél tízkor tartják meg.

Az ünnepség részletes műsora a következő: Himnusz. Éneklő a Kaszinóegyesületi Dalárda, 2. Ábrányi Emil »Október 6-án« című versét szavalja Borikthy Emília, 3. Magassy Antal gimnáziumi igazgató ünnepi beszédet mond 4. Dr. Cserta Péter polgármester átveszi az emléktáblát, 5. Ábrányi Emil »Tizenhárom« című versét szavalja Szirmai Endre 6. A Kaszinóegyesületi Dalárda elénekli a Hiszekegyet.

Sürgős szükség van vasutkosokra a délvidéki cukorrépa, kender és buzaszállítások biztosítására

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara táviratilag kért intézkedést a bácskai részekre a cukorrépa és kender szállításhoz szükséges vagonok biztosítása végett. Általánosan tapasztalható a vármegyében, hogy a gazdák az állomások területén nagyobb mennyiségű kenderet kazlaknak és cukorrépat halmoznak fel, miután nem kapnak a szállításhoz szükséges vagonokat. A kamara a miniszterelnök útján kért sürgős intézkedést a baj orvoslására és reméljük, hogy a közbelépésnek a legrovidebb időn belül, kellő számú vagon rendelkezésre bocsátásával, eredménye mutatkozik.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a Hombárnál és Futuránál bejelentett buza szállítása iránt és árának kifizetése végett is távirati uton kért sürgős intézkedést. Általános panasz a vármegye területén, hogy a rendelet értelmében a Futura, illetve Hombár bizományosoknál bejelentett buzakészletek szállítása végett a bizományosok nem intézkednek, vagy ha intézkedés történik is, nem szállíthatják a gabonát vagonhiány miatt. Mindkét esetben joggal nehézményezik a gazdák, hogy a felajánlott és lekötött buzakészleteik eljénértékéhez nem jutnak és emiatt sokan nehézségekkel küzdenek. A kamara közbe lépése remélhetőleg gyors intézkedést vált ki és az érintett gazdák tekintet nélkül arra, hogy a bizományosok a lefoglalt buzakészletek szállítása iránt intézkednek-e, vagy sem az érvényes rendeletekben előírt fizetéseket teljesíteni fogják s ennek folytán a gazdák hozzájuthatnak a buza árához.

Ujabb hírek

Colette Pált, Laval volt francia miniszterelnök és Deat főszerkesztő merénylőjét halálra ítélték. Laval mindent megtesz annak érdekében, hogy merénylője kegyelmet kapjon.

A közelkeleti államok — közöttük Törökország is — Palesztinában a közeljövőben értekezletre ülnek össze a szállítási kérdések megvitatása érdekében.

Francaországban három volt kommunista országgyűlési képviselőt a külön bíróság ítélete alapján lefejeztek.

A szlovák minisztertanács törvényerejű rendeletet hozott, amely szerint a szabotálókat halálal büntetik.

Zágrábban rendeletet hoztak, amely szerint minden hatósági közeg meggyilkolásáért abban az esetben, ha a tettest nem sikerül kinyomozni 10 kommunistát végeznek ki.

A perzsa kormány korlátozta a teheráni japán követség diplomáciai előjogait. Az intézkedésre az az angol vád adott okot, hogy a japán követség nagyszámú németet rejteget.

Közgazdaság

Több talpbőrt kapnak a cipészek

Itt az alumíniumtalpu lábbeli

A műtalpu cipők forgalombahozatala óta igen gyakran hallani panaszt a közönség részéről. Különösen a fiatal és regenerált gumitalpu cipők miatt hallatszott sok észrevétel, ami arra készítette a kereskedőket, hogy elhárítsák maguktól a felelősséget. Több cipőkereskedő kitette kirakatába és üzletébe a felírást, amelyben előre közölte vásárlóival, hogy a fa- és gumitalpu cipők tartósságáért nem vállal felelősséget. Illetékes helyen azonban nem osztják a kereskedőknek ezt a kényelmes álláspontját és kijelentették, hogy a cipőkereskedő köteles az általa eladott mindennemű áru minőségéért, tartósságáért a felelősséget viselni. Ezért a Cipőkereskedők Egyesülete most felszólította tagjait, hogy a kifogásolt táblákat kirakataikból és üzlethelyiségeik belsejéből távolítsák el. A kereskedő a jövőben csak olyan cipőt vegyen át a gyártótól vagy a termelő kisiparosoktól, amelyekért a termelő garanciát vállal, így felszólalások esetén a kereskedő az általa eladott áruért a felelősséget a gyártra vagy az iparosra háríthatja át.

Megérkeztek Magyarországra az olasz származású alumíniumtalpu cipők. Külföldön az alumíniumtalpu teljesen bevált és

miután annak előállításához megfelelő nyersanyagok birtokában nálunk sem ütközik nehézségekbe, előreláthatólag Magyarországon is megkezdik az alumíniumtalpu cipők gyártását. Az alumíniumtalpu olasz mintacipők anyagát és a készítés módját most vizsgálják az Állami Kísérleti Állomáson és a vizsgálatok eredménye alapján döntenek a gyártás bevezetéséről.

Figyelemmel arra, hogy az őszi idény beálltával az ország lakosságának nagyobb mértékben van szüksége bőrtalpu lábbelire, Varga József iparügyi miniszter az egy hónapra eső mennyiség 50 százalékával felemelte a törvényhatóságok talpbőrellátmányát. Az így kialakult többletet azonban feldolgozás céljából csakis lábbelikészítő kisiparosok válthatják ki, mégpedig piros utalvány beszolgáltatása ellenében. A minisztert ebben az intézkedésében két szempont vezette. Egyrészt újabb segítséget kívánt nyújtani a lábbelikészítő kisiparosoknak, akiket a közismert korlátozó rendeletek különösen az ujonnan visszakerült területeken súlyos helyzetbe hoztak. Másrészt gondoskodni óhajtott a miniszter arról, hogy a polgári lakosság könnyebben javíthatassa és talpaltathassa meg már használatban levő lábbelijait. (MTI)

A Délvidéken is 46 fillér a kenyér ára

A hivatalos lap csütörtöki száma közli az árelőírás országos kormánybiztosának négy rendeletét a visszafoglalt délvideki területeken történt ármegállapításról.

Az egyik rendelet a visszafoglalt délvideki területen felszámítható legmagasabb buza, rozsörlemény, málna melléktermék, péksütemény, kenyér és száritott tészta árának megállapításáról szól. Az egységes buzakenyér, rozskenyér, rozsosbuzakenyér legmagasabb fogyasztói ára 46 fillér kilogrammonként, legmagasabb viszonteladói ára pedig a vevő üzletébe szállítva 43 fillér kilogrammonként. A vizes zsemlye legmagasabb fogyasztói ára darabonként 6 fillér, legmagasabb viszonteladói ára pedig a vevő üzletébe szállítva darabonként 5 fillér.

Az árelőírás országos kormánybiztosának második rendelete megállapítja az Olaszországból behozott u. n. japán és Karolin-rizs legmagasabb málna és nagykereskedői és fogyasztói árát.

Egy harmadik, 116 szakaszról álló rendelet egyes mezőgazdasági termékek és termények 1941-42. gazdasági évre érvényes legmagasabb árát állapítja meg a visszafoglalt délvideki területen. A rendelet tartalmazza a hüvelyesek, olajos és egyéb magvak, a mák, mustármag, kömény, a fűfélék, a takarmányhüvelyesek, a gyökérmövevények, a vörös- és fokhagyma, a szálastakarmány és szalma legmagasabb árát, az élőállat- és húsarakat, a hentesárakat, a tej- és tejtermékek árát.

A rendeletet egyik későbbi számunkban részletesen ismertetjük.

Vigyázz a címre! a legszebben és a legszakyszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvideki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a Karmelita templommal szemben

Alapítva 1824-ben

Vigyázz a címre!

Százötven millió hektóliterre becsülik Európa idei bortermését

A tavalyi, katasztrófálisnak nevezhető szőlőtermelés után Európának az idén, ha a jelék nem csalnak, lényegesen jobb szüretben lesz része.

Az európai szőlőtermelés átlagosan 160 millió hektólitert szokott szolgáltatni, de a tavalyi mélyen az átlag alatt maradt és hozzávetőleges becslés szerint csak 95 millió hektólitert adott.

Az idei időjárás sem kedvezett a növénynek, úgyhogy a kilátások még a tavasz elején nem voltak biztatók, de a legutóbbi hónapok folyamán a helyzet megjavult.

A legtöbb európai országban a növény körülbelül három héttel visszamaradt a fejlődésben, de ez inkább kedvező, mint ká-

ros jelenségnek mondható, mivel így a viraágzás éppen abba az időszakba esett, mikor az időjárás kedvezőbbé vált. Mindent egybevéve, a kilátások Európa nyugati részén keveset jobbak, mint keleten.

Még nem tudni, hogy a háború minő visszahatással volt Görögország és a volt Jugoszlávia szőlőtermésére, de Romániában és Magyarországon az áradások nagy károkat okoztak és a földművelésügyi minisztérium legújabb jelentése hangsúlyozza, hogy nálunk a szőlők meleg időt kívánnak.

Franciaországban, a kontinens legelső helyén álló bortermelő országában a termés a tavalyinál jobbnak ígérkezik, különösen a déli részek keveset jobbak, jó hozammal és az északafrikai francia gyarma-

tokon is jobbak a kilátások, mint tavaly. Algír 20 millió hektólitert vár. Olaszország is jó termést vár, a szőlőtermést 58 millió méterhátsára becsülik, ami 35 millió hektóliter bornak felel meg.

Olaszország mennyiségbelileg visszamarad a franciaországi termelés mögött, holott a szőlőterület Olaszországban nagyobb, mint Franciaországban: 1 millió 840.000 hektár 1.540.000 hektár ellenében.

Az összes európai termést ezidő szerint 150 millió hektóliterre becsülik.

A MÁV rendelete az őszi áruforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében

Az őszi áruforgalom minél zavartalanabb lebonyolítása érdekében a MÁV szeptember 28-tól kezdődő és ez év végéig terjedő érvényesülést követő újabb intézkedést léptette életbe:

Mindazokat a küldeményeket, amelyeknek kirakásáról az átvevőnek kell gondoskodnia és a kirakást az átvevő az elvett határidő kezdetétől számított öt órán belül nem kezdi meg, a vasutat az átvevő veszélyére és költségére kirakattja.

A vasár- és ünnepnap kirakás előmozdítása érdekében a vasutat olyan fuvaroztatónak felelősséget, akik a vasár- és ünnepnap kirakás elöl ismételt elzárkóznak, az értesítéstől, illetve a rakterületre, vagy az iparvágányra történt beállításától számított két óra elteltével kirakattja a küldeményeket amennyiben az átvevő a kirakást ezen az időn belül nem kezdi meg.

Az éjjeli rakodások rendszeresítése érdekében az olyan küldemények után, amelyeknek kirakását az átvevő tizenhárom óra után kezdi meg és a kocsit a következő nap 7 órájáig kiürítve visszaadja, a vasutat az átvevőnek kocsinként négyórát kirakási időt javára ír.

A LEGKISEBB MUNKABÉREKET MEGÁLLAPÍTÓ RENDELKEZÉSEK GYÜJTEMÉNYÉNEK ÚJABB KIADÁSA

A legkisebb munkabérekéről szóló rendelkezések a visszafoglalt Délvidékre való kiterjesztésével kapcsolatban rendkívül nagy szüksége merült fel annak, hogy a legkisebb munkabérek gyűjteménye az érdekeltségnek rendelkezésére álljon. Az iparügyi miniszter legutóbb a Közgazdasági Értesítő folyó évi március hó 30-án megjelent számában közzétette a legkisebb munkabérendelkezések mutatóját, amely az 1941 évi április hó 1-én hatályban lévő rendelkezéseket szakmai csoportosításban magában foglalja. A visszafoglalt Délvidéken azonban az érdekeltségnek sem a Budapesti Közlöny, sem a Közgazdasági Értesítő vonatkozó számai nem állnak rendelkezésre, mert a Délvidék jogforrásgyűjteményekkel kellően felszerelve nincs. Erre való tekintettel a kamara felterjesztéssel fordult az iparügyi miniszterhez és kérte, hogy a miniszter a munkalátogat a gyűjtemény újabb kiadásának elrendelése érdekében a legsürgősebben vétesse foganatba a gyűjtemény újabb kiadásban megelőző adja ki. A gyűjtemény újabb kiadása nemcsak a visszafoglalt Délvidék hatóságainak és kereskedelmi és ipari érdekeltségének munkáját könnyítené meg, hanem az anyaországi hatóságoknak és az érdekeltségnek is nagy szolgálatot tenne.

—:0:—

A gyümölcskészítés megkönnyítése.

A zombori m. kir. Pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszter rendelete alapján megengedte, hogy a visszafoglalt délvideki területen lévő, azokban a szőlőtörkölyt, borsprót és gyümölcsneműket feldolgozó szeszfőződékekben, ahol tulajdonosaik ellen egyébként kifogás nem merült fel és szeszfőzdei tevékenységük továbbfolytatását szabályszerűen bejelentették, a pálinkafőzést szesz mérőgép használatával nélkül állandó pénzügyi felügyelet mellett legfeljebb 1941 november hó 30.-ig gyakorolhatják.

Hogyan hangolta át Anglia Amerika közvéleményét a németek ellen

A Frankfurter Zeitung feltűnő cikke Wilson és Roosevelt szerepéről és az amerikai-német viszony megromlásáról

Amikor 1870-ben kitört a német-francia háború, az akkori washingtoni francia követ, kormányja utasításának megfelelően információkat szerzett az amerikai nép hangulatát illetően.

Tapasztalatairól részletesen tájékoztatta kormányát, ez a tájékoztatás azonban nem tölthette el nagy örömmel akkor a franciákat. A követ jelentésében ugyanis azt írta, hogy »az amerikaiak poroszabbak a poroszoknál«.

Annakidején tehát az amerikai néphangulat a németek mellett állott... Azóta, mint azt a Frankfurter Zeitung legutóbbi egy cikkében megállapítja, sok minden megváltozott.

A cikk szerint Amerikában ma sehol semmi nyomát nem találhatjuk a Németországgal való szimpátiának. Ami Rooseveltet és szorosabb környezetét illeti, — írja a lap — már régen tudott dolog, hogy a Németország elleni gyűlölet politikáját folytatják.

Azonban a furcsa az, hogy még Roosevelt ellenségeit sem mondhatjuk Németország barátainak, miután ezeknek az elnökekkel való szembenállása csak abban nyilvánul, hogy más szempontokból nézik Amerika érdekeit.

A hivatalos diplomáciai kapcsolat az Amerikai Egyesült Államok és Németország között kétségtelenül ennek a hangulatnak a hatása alatt áll.

AMERIKA HANGULATA 1870-BEN

A lap ezután keresi azokat az okokat, amelyek a két állam között a diplomáciai viszonyt az elromlását előidézték. Hivatkozik a »Monatshefte für auswärtige Politik« című német folyóirat júliusi számára, amelyben Silvanus álnév alatt egy történelmi forráskra támaszkodó cikk jelent meg.

Ebben a cikkben — írja a lap — az amerikai-német kapcsolat megromlásának első jeleit a századfordulóra vezeti vissza a cikk írója.

Abban, hogy 1870-ben az amerikaiak hangulata németbarát volt, közrejátszott az is, hogy Lincoln elnök legjobb barátjának: Karl Schultzt rajnamenti németnek nagy szerepe volt abban, hogy az amerikai polgárháborút az északiak nyerték meg. Nem hagyható az sem figyelmen kívül, hogy a polgárháború alatt az északiak porosz pénzügyi körök részéről tekintélyes anyagi támogatásban részesültek, mialatt az angolok és a franciák a délieket segítették.

Bár az 1870—71-es német-francia háborúban az amerikaiak fegyverszállítmányokat juttattak el a franciákhoz, ez a német-amerikai baráti kapcsolatokat még egyáltalában nem zavarta meg. Ettől az időtől kezdve azonban mind több és több jele mutatkozott annak, hogy a két állam közötti gazdasági és politikai kapcsolatok megbontására törekcszenek. Tendenciózus

hírekkel árasztották el az amerikai közvéleményt, hogy Németország támaszpontokat akar szerezni a nyugati félgömbön.

A német-amerikai viszony azonban még ennek ellenére sem romlott meg, sőt Bismarck visszavonulása után is megmaradt annak, ami volt a XIX. század utolsó évtizedeiben.

A változás, mint azt Silvanus cikkében megírja, abban a pillanatban következett be, amikor Anglia a Németországgal való háborús konfliktus lehetőségét első ízben föltételezte.

Anglia ugyanis ezzel a lehetőséggel számolva, minden erejével azon volt, hogy az Egyesült Államok és a brit birodalom közötti ellentéteket kiküszöbölje és az USA és a brit birodalom közötti együttműködést elősegítse.

Ettől az időtől kezdve állandóan rosszabbodtak a német-amerikai kapcsolatok.

»ROOSEVELTNEK KONNYU DOLGA VOLT...«

A németeknek minden erőfeszítése, hogy ezt a fordulatot megakadályozzák, az amerikaiak bizalmatlanságába, meg nem értésébe ütközött.

Ez a hangulat lassanként annyira meg erősödött, hogy lehetővé tette Wilsonnak az Egyesült Államoknak Németország elleni mozgósítását.

Az amerikai népnek ez a hangulata a világháború után csak rövid időre hagyott alább, úgy hogy Rooseveltnek igen könnyű dolga volt a németek elleni gyűlöletet újra felszítani és az Egyesült Államokat először erkölcsileg, majd később más úton is Németország ellen mobilizálni.

Az angoloknak tehát ismét sikerült politikájuk és propagandájuk révén elérni, hogy az amerikaiak minden német ügyet — angol szemüvegen keresztül nézzenek. Propagandájuk ma már olyan erős, hogy az Egyesült Államokban egészen komolyan vitatkoznak azon: vajjon helyes és célravezető-e annakidején a XVII. században elszakadni Angliától.

Kétségtelen azonban, hogy ezek a hangok nem annyira a szóloői házhoz való visszaférését jelentik az amerikai gyermeknek, hanem inkább a gazdag örökségben való részesedni akarást.

A lap megállapítja a továbbiakban, hogy Anglia megsegítése éppen úgy az amerikai expanziós törekvéseknek egyik jele, mint a japán keletázsiai érdekekbe való beavatkozás, vagy mint az a politikai és gazdasági nyomás, amelyet az USA a délamerikai államokkal szemben kifejt.

Az amerikaiak, amint a jelekből látszik, nem elégedtek meg azzal, hogy az angol nyelvet és az angol politikai világnézetet átvegyék, hanem, amint annakidején »poroszabbak voltak a poroszoknál« most úgy látszik — angolabbakká váltak az angoloknál — fejezi be a Frankfurter Zeitung cikke.

Mekkora átlagos élelmiszeradagokat fogyasztottak a háború előtt az egyes európai országok?

(MN) A német sajtóban érdekes adatokra hivatkozó cikk jelent meg arról a kérdésről, hogy a jelenlegi német élelmiszeradagok mennyiben fedezik a tényleges szükségleteket. A cikk szerint a német háborús fejadagoknak a különböző európai országok fogyasztásával való össze hasonlítása arra a megállapításra vezet,

hogy a mostani német élelmiszeradagok még mindig jóval nagyobbak, mint a háború előtti Európa számos országának átlagos fogyasztása.

Németországban a mostani adagok szerint egy ember évi huszfogyasztása 20,8 kilót tesz ki. Ez a mennyiség körülbelül megfelel Románia háború előtti átlagos 21

kilós fogyasztásának, Spanyolország 17,9 kilós, Olaszország 16,9 kilós átlagos fogyasztását jóval meghaladja és csak alig marad el Magyarország 23,2, Görögország 23,2 és az egykori Jugoszlávia 22,7 kilogramm fejenkénti fogyasztásától.

A zsiradékok terén az összehasonlítás még kedvezőbb képet mutat. Németországban a különleges kategóriába nem osztott emberre most évi 14 kiló zsiradék esik. Finnország, Franciaország, Svájc, Csehország 14,9 kiló között ingadozó békebeli fogyasztása körülbelül megfelel ennek a mennyiségnek, Magyarország pedig 9,0, Olaszország 10,9, Jugoszlávia 6,7, Románia 5,5 és Spanyolország 10,2 kilóval jóval kevesebbel érte be.

A normális fogyasztóra Németország a háborús adatok szerint évi 119,6 kiló ke nyér esik. Ez kb. megfelel Norvégia 120 és Dánia 110 kilós békebeli kenyérfogyasztásának.

Ami a cukorfogyasztást illeti, Németországban a háború első évében egy fogyasztóra átlag 27,6, a második évben a rendkívül adagokkal együtt 28,1 kilogramm cukor esett. Ez az átlag Hollandia 28,8 és Csehország 28,5 békebeli fejenkénti átlagos fogyasztásával egyenlő nagyságu. Franciaországban a háború előtt egy személyre 26 kilós fogyasztás esett. Magyarország ezzel szemben csupán 11,3, Spanyolország 11,7, Olaszország 8,5, Románia 5,7 Bulgária pedig 4,5 kilogrammal szerepel az összehasonlításban.

Ez az összehasonlítás, mely kizárólag a német adagok kielégítő voltát akarja igazolni, természetesen nem teljes, azonban így is elégséges annak megállapítására, hogy Magyarországnak nincsen oka szégyenkeznie. Németországgal ugyan nem versenyezhet, ám a legfontosabb népelelmezési cikkek fogyasztásában az összes délkelet-európai országok közül minden téren Magyarország foglalja el az első helyet. Az élelmezési színvonal és a kulturális színvonal szoros kapcsolata folytán illy módon egyuttal a magyar kulturfőlény is számszerű igazolást nyer.

A magyar hisz, a hitben a jövő

Apróhirdetések

Kovácsműhely, teljes felszereléssel, vagy anélkül, más foglalkozás miatt sürgősen kiadás. Cim a kiadóban. a-736-f

25—35 holdas földbérletet keresek tanvával azonnalra Zombor környékén, vagy 5—10 holdat bérletbe. Ajánlatokat: „Föld” jelűre a kiadóba kérek. a-733-f

Jóforgalmu fűszerüzlet, forgalmas helyen, más vállalkozás miatt eladó. Bővebbet: Síági Imre, Zombor, Rákóczi ut 48. a-739-f

Értesitem a n. é. községet, hogy szabóműhelyemet áthelyeztem a Deák Ferenc körút sarkára. Szíves pártfogást kérek: Ivánkovits János, szabómester, Zombor. a-731-f

Veszek mindenféle ócska gumihulladékot és használhatatlan autógumikat a legmagasabb napiáron. Gumi-klinika, Zombor, Thököly ut 8 (volt Apáti). a-706-f

Adóhivatal által hitelesített huszforgalmi, örlemény és lisztcserekönyvek kaphatók. Uttrafikban, Zombor Város háza utca 2. Megrendeléseket a környék részére utánvét mellett küldök. a-742-f

Háztelek 120 négy-szögöl, Zombor város legmagasabb és leg-egészségesebb helyén, sürgősen eladó. Bővebbet: Bercsényi (Szontai) ut 51. a-743-f

Üzlethelyiséget lelépéssel azonnalra keresek. Ajánlatokat a kiadóba kérek. a-744-f

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és lapfuttató: Illés Sándor

Felelős szerkesztő: Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csibás Benő uca 3.

Nyomatott Bosnyák József kőrforgógépén